

Skriftsproglige begreber (literacy)

Skriftsproglige begreber knytter sig til børns tidlige erfaringer med og forståelse af det at læse og skrive og betegnes også 'preliteracy' eller 'emergent literacy'. Det inkluderer børns legelæsning og legeskrivning, men også kendskabet til, at der findes bøger, som er skrevet og kan læses. I det hele taget omfatter det alle de begreber og forestillinger, der er knyttet til det at læse og skrive. Det inkluderer derfor også børns viden om hvorfor, hvordan og hvad man skriver, fx indkøbslister, e-mails, postkort, beskeder, varedeklarerationer, og det inkluderer mere specifik viden om, hvordan en bog er bygget op med en forside og en bagside, at den er skrevet af en forfatter, er delt op i afsnit og kapitler osv.

Denne begrebslige forståelse af hvad skrivning og læsning er, støtter børn i den senere læsning og skrivning. Det er derfor også en god øvelse for børn at lave deres egne bøger med billeder og legeskrift, forside og bagside, og det kan være idé her at tale om sætninger og om at sætninger består af ord.

Derudover er det vigtigt i forhold til tosprogede, hvis skriftsprog på modersmålet er anderledes (fx en anden læseretning), at man taler eksplicit om forskellene i de forskellige skriftlige normer. Det kan også være centralt for børn med en ikke-vestlig kulturbaggrund at tale om, hvad en historie er, hvorfor man læser historier, hvad et bibliotek er osv.

Jo bedre rustet børn er til at forstå den skriftsproglige verden, de møder i skolen, jo nemmere vil det være for dem at føle sig trygge i den, at få et positivt læringsudbytte og udvikle de læse- og skrivefærdigheder, som er så centrale for hele skolegangen og den videre uddannelse.

Vi stiller ikke milepæle op for de skriftsproglige begreber, men børn begynder allerede i 2-3-års- alderen at legelæse, og de har derfor på et meget tidligt tidspunkt begreb om læsning, ligesom de også hurtigt vil være interesserede i at skrive deres eget navn.